

RAPORT

privind realizarea recomandărilor nr 4-11 din Hotărârea Comisiei Naționale pentru
proprietatea intelectuală (CNPI) din 01.04.2013

privind măsurile întreprinse în vederea dezvoltării sistemului indicațiilor geografice,
avansării procesului de înregistrare și protecție a indicațiilor geografice (IG), denumirilor
de origine (DO) și specialităților tradiționale garantate (STG)

Nr. crt.	Denumirea acțiunii	Termene de realizare	Sursa de finanțare	Autoritatea responsabilă	Rezultatul implementării	Indicatorii de monitorizare
1	2	3	4	5	6	7
OBIECTIVUL GENERAL 1. Încurajarea creării, protecției și utilizării proprietății intelectuale ca instrument cheie în crearea condițiilor pentru tranziția țării la modelul inovațional al creșterii economice						
Obiectivul specific 1.4. Sporirea rolului dreptului de autor și al drepturilor conexe în dezvoltarea culturii, industriilor culturale și tehnologiilor informaționale						
1.4.8	Asigurarea activității, de arhivare, conservare, evidență, protecție și valorificare a folclorului și a patrimoniului cultural național imaterial	2013	Surse bugetare	MC	Agencia de inspectare și restaurare a monumentelor Inspectarea, documentarea, promovarea și diseminarea cunoștințelor privind protejarea patrimoniului construit cu statut protejat Campania “Să salvăm mărturiile trecutului pentru a construi viitorul” (2013). Actualizarea și corectarea Registrului Național al Monumentelor (pașaportizare) – documentarea 161 edificii, complexe sau case cu statut de monument din 123 localități din RM. În rezultat au	Fondul patrimoniului cultural național arhivat, conservat în limitele posibilităților financiare

				<p>fost alcătuite 395 de dosare, pașapoarte ale monumentelor.</p> <p>Digitalizarea patrimoniului cultural construit – site-ul e-patrimoniu pe pagina GEOPORTAL (977 monumente din centrul istoric al Chișinăului).</p> <p>Promovarea și monitorizarea restaurării Cetății Soroca de către Consiliul Raional Soroca.</p> <p>Agenția arheologică</p> <p style="text-align: center;">Banca de date și valori Centrul Național de Conservare și Protejare a Patrimoniului Cultural (CNCPPCI)</p> <p>Fondul de folclor dispune de:</p> <p>-991 bobine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Fondul de bază: expediții folclorice-157 bobine-digitizate 157. ❖ Fondul festivaluri, concursuri naționale: 252 bobine - 150 digitizate ❖ Fondul D .Blajinu(donație): creații muzicale și literare-48 bobine ❖ Imprimări radio și alte materiale: atestări-52bobine-18 digitizate; orchestre de muzică populară-79 bobine, alte materiale-403 bobine. <p>Total digitizate =325 bobine</p> <p>-casete audio-223; digitizate-223 casete.</p> <p>-casete video-180 casete ce cuprind atestările colectivelor în teritoriu și manifestări naționale.</p> <p>-69 mape cu descifrări ale creațiilor muzicale și literare: 58 mape + 11 mape donație Fondul D.Blajinu(cuprind 1671 creații).</p> <p>-materiale ilustrative: peste 3000 poze și imagini(300 poze sunt sistematizate incluzînduse în 6 albume ale CNCPPCI), 40 Cd-uri cu materiale foto din cadrul manifestărilor organizate de CNCPPCI și în colaborare cu alte Instituții din republică + 10 mape cu materiale</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>foto imprimate și conservate pe Hard Disk ce conțin în jur de 200 de poze.</p> <p>-110 CD+DVD cu materiale înregistrate în expediții folclorice.</p> <p>-DVD-uri și Cd-uri ce conțin înregistrări video ale manifestărilor organizate de CNCPPCI și în colaborare cu alte instituții:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Atestări ale colectivelor expediții, seminare, ateliere de creații, expoziții, materiale de studiu ,casete video digitizate: (653CD+DVD) <p style="text-align: center;">Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală în domeniul digitizării patrimoniului cultural.</p> <p>Muzeul a realizat diferite tipuri de activități privind digitizarea patrimoniului, începute în anii precedenți: elaborarea și introducerea în baza electronică de date a fișelor electronice, menținerea site-urilor, fotografierea și filmarea pe teren a obiectelor etnografice, secvențelor din obiceiuri, activități de muncă etc.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Au fost elaborate și introduse în baza electronică de date 2110 fișe analitice ale pieselor de patrimoniu. Cele mai multe piese au fost digitizate din: colecția de etnografie, colecția de geologie și colecția de entomologie. 2. Au fost completate cu informații și imagini cele două pagini <i>web</i> ale instituției: www.muzeu.md și www.patrimoniuumaterial.md 3. Fondul fotografic al patrimoniului cultural imaterial a fost completat cu: 6440 imagini foto (care conțin în special monumente de arhitectură populară, imagini de covoare, oameni îmbrăcați în costume populare, obiecte create de meșterii populari, secvențe din obiceiuri și sărbători etc.). 	
--	--	--	--	---	--

4. Fondul video al patrimoniului cultural imaterial a fost completat cu 25 mini-video casete care conțin filmări documentare ale desfășurării obiceiurilor de Crăciun, Sf. Gheorghe, Paști, Paștele Blajinilor, hramurilor locale; imagini privind procesul și finalitatea meșteșugurilor populare artistice realizate în teritoriu, festivaluri și alte sărbători locale etc.

Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice
16 mii piese digitalizate

Biblioteca Națională a Republicii Moldova

deține în fondurile sale circa :20 cărți despre folclor muzical, jocuri tradiționale pentru copii și tineret, sărbători și obiceiuri naționale.

60 documente din domeniul meșteșuguri naționale

10 documente din domeniul coregrafic

20 documente despre costume naționale.

De asemenea, BNRM deține circa

500 un. materiale de note tipărite cu cântece populare

3400 unități materiale audio.

Măsurile de conservare a documentelor:

Documentele de muzică tipărită cu formatul (mărimea) până la 24 cm se păstrează vertical, iar cu formatul mai mare de 24 cm se păstrează orizontal, pentru a evita deformarea și deteriorarea.

Unicul exemplar de note tipărite și note în stare deteriorată se scanează și se eliberează utilizatorului în incinta bibliotecii în varianta electronică.

Discurile de vinil se depozitează în cartușe fine de polietilenă. Se evită să se folosească cartușe de hârtie, carton sau PVC și de aranjează pe rafturi vertical.

Casetele audio sunt păstrate în dulapuri în care casetele inserate, de preferință în buzunărașe (pungi) *cangur* sau în cutii de protecție ocupă o poziție verticală.

					<p>CD pe rafturi</p> <p>În scopul conservării și valorificării colecției se întreprind următoarele acțiuni:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Se formează fondul auxiliar de note muzicale prin xerocopiere, în scopul evitării deteriorării unicului exemplar. 2. Se crează biblioteca electronică a notelor muzicale prin scanare în scopul păstrării patrimoniului muzical scris pentru a facilita accesul utilizatorilor la aceste documente. 3. Se crează arhiva patrimoniului național de muzică. În scopul creării arhivei se face copierea informației de pe discurile de vinil în format electronic. <p>Se interzice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Împrumutul la xerox a unicului exemplar. - Împrumutul la domiciliul a documentelor audiovizuale; - Înregistrarea de sine stătătoare a documentelor audiovizuale; - Audiția de mai multe ori a documentului audiovizual în scopuri didactice; - Depănarea în continuu a casetei audio și video. 	
3.9.	Sprijinirea activității uniunilor de creație și a altor asociații nonguvernamentale din republică care activează în domeniul PI	2013	Surse bugetare	Ministerul Culturii	<p>Uniunile de creații și asociațiile obștești au fost susținute prin finanțarea proiectelor și programelor culturale.</p> <p>În anul 2013 – 2,0 mln lei (37 proiecte,/programe culturale desfășurate).</p>	Proiecte susținute financiar de către Ministerul Culturii
3.12.	Sprijinirea activității uniunilor de creație și a altor asociații	2013	Surse bugetare	Ministerul Culturii	<p><i>Centrul de Arte Coliseum:</i> Festivalul Internațional al Școlilor de Teatru și Film ClassFest, ediția a III-a.</p> <p><i>Uniunea Teatrală</i> (au fost organizate 9 proiecte culturale)- <i>3 cele mai importante:</i> „Eminesciana” 2013; Ziua națională a Actorului;</p>	Au fost sprijinite 45 de acțiuni ale uniunilor de creație și asociații nonguvernamentale

	nonguvernamentale care activează în domeniul PI				<p>Gala Premiilor UNITEM</p> <p><i>Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor</i> (au fost organizate 8 proiecte culturale)- <i>2 cele mai importante</i>: Festivalul Internațional „Zilele muzicii noi”, ediția XXII; Sărbătoarea Națională Calendaristică Pascala 2013.</p> <p><i>Uniunea Cineaștilor</i> (au fost organizate 8 proiecte culturale)- <i>3 cele mai importante</i>: Festivalul Internațional de Film Documentar „Cronograf, ediția a XI-a”; Festivalul-concurs „Debut”; Concursul „Cel mai bun scenariu pentru film de scurt metraj”.</p> <p><i>Uniunea Scriitorilor</i> (au fost organizate 9 proiecte culturale)- <i>5 cele mai importante</i>: Festivalul Internațional de Poezie Nichita Stănescu, ediția a VII-a; Festivalul Internațional de Poezie Lucian Blaga; Colocviul Internațional de analiză și exegeză „Personajele lui Spiridon Vangheli și impactul lor asupra copiilor secolului al XXI-lea”; Festivalul Internațional de poezie „Grigore Vieru”; Festivalul Internațional de poezie și cântec „Dumitru Matcovschi”.</p> <p><i>Uniunea Artiștilor Plastici</i> (au fost organizate 5 proiecte culturale)- <i>1 cea mai importantă</i>: Bienala Internațională de Pictură Chișinău 2013.</p> <p><i>Uniunea Meșterilor Populari</i> (au fost organizate 4 proiecte culturale)- <i>1 cea mai importantă</i>: Tîrgul olarilor „Hoginești – 2013; <i>Asociația Obștească FACEM</i>: Gala Portului tradițional de iarnă</p>	
OBIECTIVUL GENERAL 4. Consolidarea capacităților instituționale ale organelor abilitate cu funcții și responsabilități privind protecția și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, dezvoltarea unei infrastructuri eficiente de prevenire și combatere a fenomenelor contrafacerii și pirateriei						
Obiectivul specific 4.2. Consolidarea capacităților instituționale ale organelor abilitate cu funcții și responsabilități privind protecția juridică a proprietății intelectuale						
4.2.11.	Consolidarea capacităților operaționale ale autorităților	2013	Susse, bugetare, UNESCO	Mini steru 1 Cult	<i>1. A fost monitorizată implementarea prevederilor referitoare la protejarea unor indicații geografice prevăzute în următoarele legi speciale:</i>	Pentru consolidarea capacităților operaționale au fost monitorizate 4 legi,

	<p>publice în vederea punerii în aplicare a sistemelor și procedurilor specifice aferente recunoașterii, înregistrării și utilizării denumirilor de origine (DO) și indicațiilor geografice (IG) pentru produsele din domeniile reglementate:</p>			<p>urii</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legea RM nr.322 din 18.07.2003 cu privire la declararea complexului Combinatul de vinuri „Cricova – S.A” drept obiect al patrimoniului cultural-național al republicii Moldova”; - Legea RM nr. din cu privire la acordarea statutului de obiect al patrimoniului cultural-național al Republicii Moldova bunurilor Î.S. „Combinatul de Vinuri de calitate „Mileștii Mici”; - Legea nr. 251 din 04.12.2018 privind constituirea Rezervației cultural-naturale „Orheiul Vechi” și a HG nr. 228 din 23 martie 2009 cu privire la constituirea Rezervației cultural-naturale „Orheiul Vechi”; - Legea nr. 58 din 29.03.2012 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial. <p><i>2. Au fost organizate diverse acțiuni și evenimente culturale menite să promoveze și să sporească capacitatea de aplicare a procedurilor specifice de utilizare a denumirilor de origine și a indicațiilor geografice protejate în procesul de valorificare și promovare a patrimoniului cultural material și imaterial, cum ar fi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Forumul patrimoniului cultural imaterial – 2013 (17.05.2013) organizat de Ministerul Culturii, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, Comisia Națională pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial din Republica Moldova. <p>În cadrul Forumului a fost lansat „Registrul Național al Patrimoniului Cultural Imaterial. Vol. A.”, Chișinău, <i>Lumina</i>, 2012, coordonator Dr Varvara Buzilă, președinte Comisia Națională pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial. Circa 500 elementele înscrise în Registrul Național al Patrimoniului Cultural</p>	<p>organizate 10 acțiuni majore.</p>
--	---	--	--	--	--------------------------------------

				<p>Imaterial au obținut statutul de elemente ale patrimoniului cultural protejate de stat.</p> <p>În cadrul Forumului au fost, de asemenea, prezentate elementele-candidat pe care Republica Moldova le-a propus pentru înscrierea în Lista Reprezentativă UNESCO a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității, în comun cu alte țări.</p> <p>- În perioada 20-22 februarie 2013, la Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală a avut loc un Atelier de confecționare a măștișoarelor tradiționale. În atelierul de la Muzeu au fost confecționate circa 600 măștișoare. O parte au fost dăruite Biroului pentru Relații cu Diaspora din cadrul Guvernului și trimise conaționalilor noștri în diferite colțuri ale lumii. Altă parte au fost destinate Ministerului Culturii și instituțiilor subordonate, dar și oaspeților în cadrul Festivalului „Măștișor”. Ministerul Culturii a sprijinit financiar organizarea Atelierului.</p> <p>- La 28 februarie până la 31 martie 2013 a fost deschisă Expoziția “Măștișoare-2013”. Ediția a X-a, dedicată Sărbătorii Măștișorului, cu măștișoare vechi, păstrate în colecțiile Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală, cât și măștișoare noi. Expoziția din acest an a fost organizată în colaborare cu Centrul Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial.</p> <p>- La 24 iunie 2013 a fost organizată Ziua Universală a Iei la Muzeu în cadrul căreia au fost deschise Expoziții de costume confecționate de către meșterii populari. La fel au fost prezentate publicului și costume populare din colecțiile Muzeului. În cadrul evenimentului au avut loc lucrările Conferinței științifice “Costumul popular – marcă a identității naționale” care a reunit majoritatea cercetătorilor etnologi, antropologi, folcloriști, student de la specialitățile în domeniul artelor vizuale din RM preocupați de aspecte diverse legat</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>de costunul național și promovarea lui în societate, valorificarea de către industriile culturale, în special designer, dar și la nivel internațional.</p> <p>- Pentru promovarea specialităților tradiționale a fost organizat în cadrul Festivalului “Gustar” de către Rezervația cultural-naturală “Orheiul Vechi” (24-25 august) un târg al specițiilor tradiționale, inclusiv agenții economici au fost informați să acorde o deosebită atenție specițiilor tradiționale sau produselor care ar putea beneficia de protecție în calitate de indicație geografică. La fel în cadrul festivalului au participat meșteri populari și artizani cu produse care considerăm ar putea fi, alături de produse agro-industriale, acele produse care ar putea sta la baza dezvoltării economice și spori calitatea și recunoașterea provenienței acestora, inclusiv sub denumirile de origine sau indicații geografice.</p> <p>-La 27 august 2013 Ministerul Culturii, împreună cu Centrul Național pentru Promovarea și Conservarea Patrimoniului Cultural Imaterial au organizat de Ziua Independenței, în Piața Marii Adunări Naționale parada ansamblurilor din localitățile RM, în port popular, reprezentând majoritatea raionalelor și zonelor. În cadrul evenimentului a fost organizat un târg al meșteșugurilor tradiționale și produse de artizanat, cu participarea meșterilor din localitățile RM (piese de ceramică, pielărit, instrumente populare, covoare, piese de port popular etc.).</p> <p>- La 26 noiembrie 2013 a avut loc un Seminar cu participarea ansamblurilor folclorice care activează în diferite localități ale republicii, organizată de Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Patrimoniului Cultural Imaterial sub auspiciile Ministerului Culturii, în cadrul căruia au fost discutate măsurile care urmează a fi luate pentru a păstra sau revitaliza Colindatul de ceată bărbătească, în cadrul unui program de stat mai larg – „Salvează o</p>	
--	--	--	--	--	--

					<p>colindă pentru eternitate!” ;</p> <p>- Pe parcursul anului au fost organizate expoziții, târguri și concursuri ale meșterilor populari: Târgurile olarilor “Iurceni-2013”, “Hoginești-2013”, Târgul creatorilor populari “Tezaur-2013”, Festivalul Național al Iei, expoziții specializate ale meșterilor populari, etc.</p> <p>- La 22 decembrie 2013 Ministerul Culturii, împreună cu Centrul Național pentru Promovarea și Conservarea Patrimoniului Cultural Imaterial și Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală au organizat Parada portului popular de iarnă, eveniment ce a avut ca scop promovarea pieselor de port popular, dar și a meșterilor care cos, brodează, confecționează piese din piei naturale și blană (căciule din cârlan, cojoace și cojocele, ciorapi de lână, sumane catrințe etc.), totodată promovând denumirile de origine</p>	
--	--	--	--	--	---	--

OBIECTIVUL GENERAL 6. Dezvoltarea cooperării internaționale, regionale și bilaterale în domeniul proprietății intelectuale și integrarea Republicii Moldova în spațiul intelectual internațional și european

6.3.	Consolidarea relațiilor de colaborare cu Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO)	2013	Surse bugetare	Ministerul Culturii	<p>Elaborarea și promovarea candidaturilor Republicii Moldova în Listele Patrimoniului cultural mondial UNESCO:</p> <p>1. Ministerul Culturii în comun cu Comisia Națională pentru Salvarea Patrimoniului Cultural a Republicii Moldova au finalizat elaborarea și a depus dosarul „Sărbătoarea Sf. Gheorghe/Hederlez” pentru înscrierea în Lista Reprezentativă UNESCO a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității, dosar inițiat de Turcia cu participarea României, Serbiei, Macedoniei, Republicii Moldova, Croației (după la Biroul UNESCO la Paris la 31.03.2014).</p>	Organizate 4 acțiuni majore
------	--	------	----------------	---------------------	---	-----------------------------

				<p>2. La 5 decembrie 2013 la Baku, Azerbaidjan a avut loc a 8-a întrunire a Comitetului Interguvernamental UNESCO pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial, în cadrul căreia a fost luată decizia privind includerea Colindatul de ceată bărbătească în Lista Reprezentativă UNESCO a patrimoniului cultural al umanității. Este un dosar în comun al Republicii Moldova cu România, care a fost depus în martie 2012 la Biroul UNESCO de la Paris.</p> <p>3. Comisiile Naționale pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural din România și Republica Moldova au demarat procesul de elaborare a dosarului transnațional de candidatură <i>Marțișor</i> pentru înscrierea în Lista Reprezentativă Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității (iunie 2013-prezent).</p> <p>4) Reprezentantul ministerului a participat la Congresul internațional al restauratorilor, care a fost organizat în perioada 25-26 septembrie 2013 la Moscova, Federația Rusă cu susținerea Biroului UNESCO de la Moscova.</p> <p>5) Comisiile Naționale pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural din România și Republica Moldova au discutat alte elemente candidat comune în Listele UNESCO – Tehnicile de realizare a covoarelor tradiționale, Jocu de oină, Cîntecul epic eroic etc.</p> <p>6) Comisia Națională pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural din Republica Moldova a inițiat măsurile necesare pentru a se alătura la elementul Doină, inclus în 2009 în Lista Reprezentativă a patrimoniului cultural al umanității de către România.</p>	
--	--	--	--	--	--